

LETNÁ ČITÁREŇ U ČERVENÉHO RAKA NELÁKA LEN ČITATEĽOV

Jana Danihelová | 23. júla 2011 11:00

Letná čitáreň funguje od mája do septembra, otvorená je od 9. do 19. hod. okrem nedelí a sviatkov. Denne ju navštívi v priemere 50 ľudí, či už turistov alebo domácich. V ponuke má 28 titulov denníkov a časopisov v 34 exemplároch, k dispozícii sú aj cudzojazyčné časopisy.

Galéria: Bratislavská Letná čitáreň v obrazoch

Letná čitáreň sa pôvodne volala Záhrada u Červeného raka. Dnes si v nej môže zadarmo posediť každý, kto chce čítať noviny, časopisy alebo knižky. Ak tu čitateľa zastihne dážď, môže sa ukryť pred dažďom vo výklenkoch pod mostom.

Letná čitáreň sa pôvodne volala záhrada U červeného raka. Jej názov je odvodený od príľahlej lekárne, ktorá sa prvý raz spomína v roku 1773 ako jedna z piatich civilných lekární v Bratislave. V 50-tych rokoch sa priestory lekárne určili pre múzejné účely. V roku 1961 tu zriadili expozíciu Farmaceutického múzea, ktorá vhodne zapadala do postupne realizovaných plánov, keď sa z tejto oblasti malo stať rekreačné miesto. Podľa Evy Šulajovej z Mestskej knižnice v Bratislave sa len môžeme domnievať, že práve v rámci týchto plánov a zámerov patrila čitáreň k lekární, preto bol jej názov odvodený práve od nej.

"V roku 1961 darovalo mesto záhradu U červeného raka do správy Mestskej knižnice v Bratislave, aby z nej vytvorila oázu oddychu, čítania a kultúry. Celkom zákonite sa záhrada premenovala na čitáreň, začala fungovať ako kultúrne miesto v centre mesta pod holým nebom, kde má každý záujemca bezplatný vstup, môže čítať časopisy, denníky a zúčastňovať sa na kultúrnych podujatiach. Keďže čitáreň fungovala a funguje počas letných mesiacov (jún – august), jej názov sa upravil na letnú čitáreň U červeného raka," hovorí Šulajová.

Z priekopy sa nakoniec stala záhrada

Letná čítareň nie vždy slúžila ako oddychové miesto pre čítaniachtivých návštevníkov. Je umiestnená v bývalej obrannej priekope mesta z polovice 14. storočia. Slúžila aj ako vodná priekopa, dodnes sa zachovali údaje o chove ryb, či čerpadlách na vodu. Vstupuje sa do nej cez barokový dom postavený do tzv. barbakanu Michalskej brány, čo je predsunuté opevnenie, ktorým sa zdvojovala vstupná brána stredovekého mestského alebo hradného opevnenia v 18. storočí.

Po vstupe sa návštevník dostane cez kamenný portál a predbránie ku schodom, ktoré vedú priamo do záhrady. Obklopujú ju pozostatky stredovekého opevnenia, ktoré v súčasnosti pripomína najmä most, ktorý bol pôvodne z dreva a jeho časť sa dvíhala reťazami. Most z tehly bol do podoby ako ho poznáme dnes upravený až v 19. storočí. V roku 1961, keď sa časť priekopy premenila na záhradu, ju získala Mestská knižnica v Bratislave. Konalo sa v nej množstvo podujatí v rámci Kultúrneho leta, stretnutí so spisovateľmi, kultúrnych a hudobných večerov. Letná čítareň prešla od jej vzniku dvomi veľkými rekonštrukciami v rokoch 1974 až 1977 a 2000 až 2006. Pre verejnosť ju potom otvorili v máji 2007. Druhá časť priekopy, ktorá sa nachádza na druhej strane mosta a siaha až k Domu novinárov na Župnom námestí, je tiež príjemne upravená a z mosta poskytuje výhľad na umelecké plastiky.

Spoločenské akcie a známe osobnosti

Dnes si v letnej čitárni môže zadarmo posediť každý, kto chce čítať noviny, časopisy alebo knižky. Ak tu čitateľa zastihne dážď, môže sa ukryť pred dažďom vo výklenkoch pod mostom. Podobne ako v minulosti, aj dnes sa využíva na kultúrne a spoločenské akcie, koncerty a výstavy. Pravidelne sa v nej konajú napríklad bluesové pondelky a folkové štvrtky. Za päťdesiatročnú históriu v záhrade koncertovalo množstvo známych umelcov ako napríklad Marcela Leiferová, Dodo Šošoka, Adriena Bartošová, Marián Geišberg a kapely od Bandy Samka Dudíka, Karpatských víťazov cez Longital a Pressburger Klezmer Band až po Ericha Boboša Procházku či Václava Koubka a mnohí ďalší.

História letnej čitárne zaznamenáva aj množstvo známych mien zo sveta kníh. Zo slovenských spisovateľov sem prišli napríklad Milan Rúfus s manželkou a dcérou, Elena Čepčeková, Hana Zelinová, manželia Feldekovi a mnohí iní významní spisovatelia. Čítareň hostila aj zahraničných autorov napríklad Michala Viewegha z Českej republiky, Pála Závadu z Maďarska, či Iris Haniku z Nemecka. Predstavili sa tu aj známe divadelné a filmové osobnosti Ladislav Chudík, Jozef Kroner s dcérou Zuzanou, Mikuláš Huba, Mária Kraľovičová a mnohí ďalší.

V záhrade je aj Novinový kôň

Čítareň je plná umenia. Okrem písaného slova si môže čitateľ pozrieť barokové plastiky a známu sochu Novinového koňa. Koňa pôvodne vymodelovali pre Bratislavské noviny pri príležitosti ich prechodu z mesačníka na týždenník. Teraz sú v záhrade čitárne umiestnené keramické plastiky Jany Benkovskej so spoločným názvom Pozdrav pánovi Bornovi. Zahraniční návštevníci sa zvyčajne zastavia v čitárni, aby obdivovali jej priestor, alebo dve postavy puttiov s rohmi hojnosti, ktoré sa datujú do rokov 1760 – 1780, okolitú architektúru meštianskych domov, hradbový

a parkanový múr, Michalský most zdola. K dispozícii majú propagačné materiály o čítárni v nemeckom, anglickom a maďarskom jazyku.

Detský kútik funguje od mája do júna

Oddýchnu si tu aj rodiny s deťmi. Pre deti je pripravený detský kútik s rozprávkovými knihami, omaľovánkami, farbičkami a kriedami. "Pestré podujatia sa konajú pre deti najmä v priebehu mája a júna. Pováčšine ich do čítárne najviac priláka Divadlo Piki s Katarínou Aulitisovou a Ľubomírom Piktorom, ktorí vždy rozohrajú herecký koncert na tému rozprávkových poučných príbehov, - akým napr. tento rok v máji bola známa Rozkrávka: o neposlušných teliatkach, ktoré nechceli piť zdravé mlieko a o zlom vlkovi, ktorý zožral kozliatka," hovorí Šulajová.

Číta celá Bratislava

Letná čítareň U červeného raka sa pripojila k projektu Mestskej knižnice v Bratislave a Správy telovýchovných a rekreačných zariadení Letné čítanie. Okrem tejto čítárne sa aj na ďalších oddychových miestach, na kúpaliskách Delfín a Rosnička, v rekreačnom areáli na Zlatých pieskoch, na mestskej pláži pri Dunaji číta počas celého júla a augusta. V týchto zónach sú umiestnené čitateľské boxy, ktoré denne ponúkajú asi sto knižných titulov a desiatky časopisov a magazínov, ktoré sú vyradené z knižného fondu, alebo ich knižnica získala ako dar.

Podobné letné projekty fungujú aj v iných európskych metropolách ako Paríž, Viedeň, či Praha. Inšpiráciou pre Letné čítanie bol aj tzv. Knižný kolotoč, ktorý funguje v petržalskej samospráve.

Čítajte viac: http://spravy.pravda.sk/letna-citaren-u-cerveneho-raka-nelaka-len-citatelov-f88-/sk_regiony.asp?c=A110722_133644_sk_regiony_p23#ixzz1ebhN3bj5